

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ (МОЛДОВА)
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТИ

**присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України**

**Івана Ісаковича
ПИЛИПЕНКА**

Київ, 17 жовтня 2022 р.

УДК: 330.3+316.4](477)(082)
С 83

Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, «Інформаційно-аналітичне агентство», 2022. 502 с.

ISBN

Матеріали ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції містять тези доповідей, повідомлень та виступів її учасників, у яких викладено наукові результати аналітичного осмислення сутності сучасних проблем модернізації соціально-економічного, гуманітарного, освітнього, наукового простору та перспектив розвитку України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та студентів економічних та соціально-гуманітарних спеціальностей.

Адреса оргкомітету конференції:
Україна, 04107, м. Київ, вул. Підгірна, 1
тел.: (044) 486-15-02
e-mail: info@nasoa.edu.ua

Відповідальність за зміст представлених матеріалів несуть автори. Організаційний комітет залишає за собою право на літературне редагування та відмову від друкування тез у разі виявлення плагіату, невідповідності вимог оформлення, спрямованості програмним питанням заходу.

ISBN

УДК: 330.3+316.4](477)(082)

Редакційна колегія

Голова редакційної колегії:

Момотюк Л. Є. – д. е. н., професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Заступник голови:

Бондарук Т. Г. – д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національної академії статистики, обліку та аудиту

Члени редакційної колегії:

Пархоменко В. В. – к. е. н. доцент, декан фінансово-економічного факультету Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Гаврилюк Т. В. – д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Мотузка О. М. – к. е. н., доцент кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, завідувач редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Горобець О. О. – к.е.н., директор бібліотеки, заступник завідувача редакційно-видавничого відділу Національної академії статистики, обліку та аудиту;

Відповідальний секретар редакційної колегії:

Мельничук І. О. – старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ 15

Zavatki T., Fuior E.

Fiskal Planning As a Mechanizm for Reducing Fiscal Obligations 15

Аразов Н.

Фінансові інвестиції: сутність та зміст 21

Артем'єва І. О.

Вивчення клієнтів комерційних банків за допомогою методів Big Data ..24

Білоцерківець В. В.

Фіскальна політика як макроекономічний інструмент управління стратегічним розвитком національної економіки: імперативи ковідного та постковідного світу 27

Безпалько Л. І.

Вплив інвестиційної діяльності на рівень забезпечення фінансової безпеки 30

Богріновцева Л. М.

Перспективи розвитку співпраці банків та страхових компаній на фінансовому ринку України 35

Бондарук Т. Г., Бондарук О. С.

Ризики та джерела загроз економічній безпеці держави 41

Васильців Т. Г., Куницька-Іляш М. В., Шопська Ю. К.

Проблемні аспекти реалізації інструментів забезпечення фінансової безпеки стратегічних галузей та секторів економіки України 46

Власюк Н. І.

Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку 51

Вовчак О. Д., Андрейків Т. Я.

Функціонування банків в умовах сучасних загроз і викликів 55

Сувханов М.

Механізм управління фінансами організації 395

Торопцева О. Є.

Маркетинг туристичної діяльності України
в умовах повоєнного відновлення 399

Ципліцька О. О.

Особливості формування стратегії промислового
розвитку країни: теоретико-методологічний аспект 401

СЕКЦІЯ 4.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В ЕКОНОМІЦІ ТА СТАТИСТИЦІ 407

Леонідов І. Л., Тарасевич В. М.

Стратегічні оцінки привласнення
інформаційно-цифрового інтелектуального продукту
в умовах знаннево-інформаційної революції 407

Мальцев В. С., Кузьмінська Г. Є.

Україна за оцінкою Європейського інноваційного табло 2022 411

Маркітан А. С.

Економетричні моделі для аналізу і прогнозування
організації діяльності підприємств 417

Мельникова М. В.

Про інформаційні технології в економічному управлінні системою
міського теплопостачання з розподіленою енергогенерацією 420

Осауленко О. Г., Горобець О. О.

Потокові дані: методи та інструментарій 423

Петраш К. І., Яремко І. І.

Сучасний стан та тенденції розвитку українського бізнесу 426

Пузанов Д. І.

Цінові тенденції та закономірності криптовалют 429

Ставицький О. В.

Використання методів економетричного моделювання
в електронній комерції 433

СЕКЦІЯ 4.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЦІ ТА СТАТИСТИЦІ

Леонідов Ігор Леонідович,

кандидат економічних наук,

*доцент кафедри міжнародної економіки, політичної економії та
управління;*

Тарасевич Віктор Миколайович,

доктор економічних наук, професор,

*завідувач кафедри міжнародної економіки, політичної економії та
управління;*

Український державний університет науки та технологій

СТРАТЕГІЧНІ ОЦІНКИ ПРИВЛАСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- ЦИФРОВОГО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРОДУКТУ В УМОВАХ ЗНАННЄВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

В умовах знаннєво-інформаційної революції нестабільність глобальної економіки характеризується в традиційних аспектах. Аналіз можливостей виробництва машин машинами обмежується, переважно, функціональною сукупністю оцінок від практично незалежної від людини машино-розмірної когнітивної системи у якості альтернативи і конкурента людино-розмірної пізнавальної системи до фактів заміщення людського змісту машинним, а вербально-мовних знаків, – цифровими. Каузальність людино-розмірної пізнавальної системи та її машино-розмірної складової в частині предмету, засобу, умови та результату тільки починає розкриватися, наприклад, крізь призму інформаційно-цифрового інтелектуального продукту.

В науковій літературі відомі дослідження проблематики знаннєво-інформаційної революції в напрямках: розвитку смарт-промисловості

в умовах цифрової революції (Вишевський В. П. [1]), перспектив використання цифрових технологій, проблем цифрової трансформації (Геєць В. М. [2]), інформаційно-цифрового етапу інформаційно-мережевої економіки (Гриценко А. А. [3]), викликів і ризиків впровадження цифрових технологій (Сіденко В. Р. [4]), осмислення діяльнісно-знанневих ноуменів, первинних інформаційних та інформаційно-цифрових феноменів (Тарасевич В. М. [5]) та ін. При цьому, на жаль, недостатньо охарактеризовані особливості привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в національній економіці України в частині його екстернальних етапів (підготовки, легітимації, регламентації), функціональних ланцюгів відповідних суб'єктів («творець-продуцент», «продуцент-посередник», «посередник-споживач»), перспектив євроінтеграції тощо.

Привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту на суспільному рівні є основою сфери інтелектуальної діяльності, яка набуває поділу на наступні кластери: творців, посередників-новаторів, продуцентів.

Якщо рушійною силою відтворення кластеру творців (**Cr**) визнається суперечність між привласненням інформаційно-цифрового інтелектуального продукту безпосередньо ($AP_{нд}$) та опосередковано олююдненого ($AP_{нд}$), то розв'язання цієї суперечності в умовах товарно-грошових відносин характеризується через диспропорції відтворення творців в частині їх кваліфікаційного рівня («спеціалізованого – універсального»). Це можливо формалізувати, як (авторська інтерпретація):

$$Cr = f(AP_{нд}, AP_{нд}), \quad (1)$$

В умовах товарно-грошових відносин, визнання суперечності відтворення кластеру посередників-новаторів (**IN**) між самозростанням вартості уречевленого (AP_M – об'єкти інтелектуальної власності, результати наукових досліджень і розробки, комунікаційні системи, інформаційні ресурси) та олююдненого інтелектуального продукту ($AP_{нд}$ – кваліфікаційний рівень, навички, уміння, знання) набуває характеристик стосовно розв'язання такої суперечності в напрямі диспропорції відтворення новаторства (опосередкованого олююднення посередників-новаторів) в частині масштабів науково-технічних розробок та їх впровадження. Це формалізується, як (авторська інтерпретація):

$$IN = f(AP_M, AP_{нд}), \quad (2)$$

Дійсність суперечності відтворення кластеру продуцентів (**Pc**) – між самозростанням вартості уречевленого (AP_M) та опосередковано олююдненого ($AP_{нд}$) інтелектуального продукту, – в умовах товарно-грошових відносин

потребує характеристик розв'язання цієї суперечності, сконцентрованих на диспропорції відтворення легітимних форм інтелектуального продукту (продуцента) в частині обсягів науково-технічних послуг патентування, ліцензування, науково-технічного консультування та їх динаміки. Це формалізується, як (авторська інтерпретація):

$$Pc = f(AP_M, AP_{Hnd}), \quad (3)$$

В умовах знаннево-інформаційної революції, зміни обсягів продажу інформаційно-цифрового інтелектуального продукту сприймаються як характеристики розвитку засобів виробництва та предметів особистого споживання, а систематизоване використання інтелектуального продукту оцінюється як об'єктивна тенденція розвитку суспільного виробництва. Функціонал такої тенденції (**Fdp**) можливо формалізувати в структурі кластерів інтелектуальної діяльності творців (**Cr**), посередників-новаторів (**IN**), продуцентів (**Pc**) наступною системою (авторський погляд):

$$\begin{aligned} Cr &= f(AP_{Hnd}, AP_{Hnd}), \\ Fdp &= IN = f(AP_M, AP_{Hnd}), \\ Pc &= f(AP_M, AP_{Hnd}), \end{aligned} \quad (4)$$

Відображення зазначеної тенденції в країнах Європейського Союзу (ЄС-27) традиційно формалізувалося статистичним показником частки витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП (рис. 1). На основі компаративності позитивних змін наведеного показника серед країн ЄС-27 та від'ємної його динаміки в Україні підтверджується лише загострення суперечності відтворення кластерів інноваційної діяльності (суб'єктів привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту), однак не зміст такої суперечності.

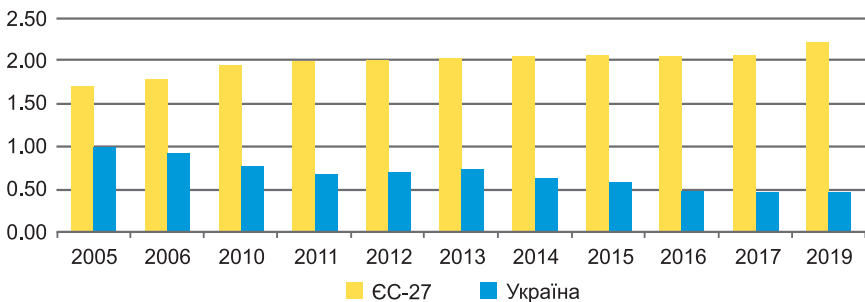

Рис. 1. Питома вага витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у валовому внутрішньому продукті, %.

Джерело: розраховано за даними [6, с. 76; 7, с. 16]

Використання статистичних даних про латентність та актуалізацію привласнення інформаційно-цифрового інтелектуального продукту в стратегічній перспективі покликане відобразити зміст зазначеної суперечності, а саме: постійне накопичення латентних форм інформаційно-цифрового інтелектуального продукту як перешкоди екстерналізації інноваційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Вишневецький В. П. Цифрові технології та проблеми розвитку промисловості. *Економіка України*. 2022. № 1. С. 47–28.
2. Геєць В. М. Соціальна реальність у цифровому просторі. *Економіка України*. 2022. № 1. С. 3–28.
3. Гриценко А. А. Інформаційно-цифровий етап розвитку соціально-економічних систем. *Економіка України*. 2022. № 1. С. 29–46.
4. Сіденко В. Р. Виклики і ризики цифрової трансформації: світовий та український контексти. *Економіка України*. 2021. № 5. С. 40–58.
5. Тарасевич В. М. Інноваційно-цифрові процеси та феномени в економіці: теоретичний ракурс. *Цифровий вимір інноваційно-інформаційної економіки: монограф*. За ред. В. М. Тарасевича. Дніпро: ПМП «Економіка», 2021. 448 с.
6. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Київ: Державна служба статистики України, 2018. 287 с.
7. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році: науково-аналітична записка. Київ : УкрІНТЕІ, 2021. 39 с.

Наукове видання

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТИ**

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**присвяченої пам'яті першого ректора
Національної академії статистики, обліку та аудиту,
доктора економічних наук, професора,
заслуженого економіста України**

**Івана Ісаковича
ПИЛИПЕНКА**

Комп'ютерна верстка – Грищенко І. О.

Підписано до друку 07.12.2022. Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум.- друк. арк. 34,75. Обл.-вид.арк. 39,25.

Тираж 100 прим. Зам. № 00.